

УДК 342.922



Миронюк Р.В.
доктор юридичних наук, професор
(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

DOI: 10.31733/2078-3566-2018-5-276-281

МОЖЛИВОСТІ Й ГАРАНТІЇ ДОТРИМАННЯ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ ГРОМАДЯН В ОНОВЛЕНІЙ РЕДАКЦІЇ КОДЕКСУ АДМІНІСТРАТИВНОГО СУДОЧИНСТВА УКРАЇНИ

Здійснено аналіз процесуальних норм основного кодифікованого акта, що визначає порядок діяльності адміністративних судів щодо розгляду всіх категорій адміністративних справ – Кодексу адміністративного судочинства України, який набув чинності з 15 грудня 2017 року, та з'ясовано, які можливості й гарантії дотримання прав і свобод громадян відкривають норми даного законодавчого акта.

Ключові слова: адміністративне судочинство, публічно-правовий спір, форми адміністративного судочинства, предметна юрисдикція, підсудність адміністративних справ.

Постановка проблеми. Завданням подальшого розвитку правосуддя в Україні є реальне забезпечення верховенства права і права кожного на справедливий судовий розгляд незалежним та неупередженим судом, що передбачає насамперед забезпечення доступності правосуддя, справедливої судової процедури, незалежності, безсторонності та професіоналізму суддів.

Запровадження спеціалізації судів, зокрема формування системи адміністративних судів, упродовж усього періоду здійснення в Україні судової реформи визнається одним з її пріоритетних напрямів, адже адміністративне судочинство спрямоване на захист прав осіб у публічно-правових відносинах від порушень з боку суб'єктів владних повноважень. Особлива роль адміністративного суду обумовлена тим, що саме з вини суб'єктів владних повноважень виник конфлікт, або такий суб'єкт не вжив достатніх заходів, щоб запобігти цьому конфлікту.

15 грудня 2017 року набула чинності нова редакція Кодексу адміністративного судочинства України (далі – КАСУ) як основного кодифікованого акта, що визначає порядок діяльності адміністративних судів стосовно розгляду всіх категорій адміністративних справ [1]. Необхідність прийняття нової редакції КАСУ була викликана рядом факторів:

– по-перше, приведенням норм КАСУ у відповідність до загальноєвропейських стандартів Європейського Союзу щодо здійснення судочинства, необхідність і порядок втілення яких визначено як Стратегією сталого розвитку «Україна – 2020», схваленою Указом Президента України від 12.01.2015 № 5/2015 [2], так і Стратегією реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 рр., схваленою Указом Президента України від 20.05.2015 № 276/2015 [3];

– по-друге, необхідністю підвищення рівня законності діяльності адміністративних судів, зокрема надання більше гарантій громадянам щодо доступу до судочинства, забезпечення різних форм участі в судах, в тому числі заочної участі у розгляді справи, підвищення довіри громадян до судової системи України, що визначено в Національній стратегії у сфері прав людини, затвердженій Указом Президента України від 25.08.2015 № 501 [4], законах України «Про відновлення довіри до судової влади в Україні» [5], «Про забезпечення права на справедливий суд» [6];

– по-третє, необхідністю спрощення процедури розгляду окремих категорій нескладних адміністративних справ, приведення процедури розгляду справ у залежність від їх складності та бажання учасників судового процесу, що викликано певною доціль-

ністю економії бюджетних коштів на витрати процедури судового розгляду адміністративних справ з урахуванням скорочення суддівського корпусу та необхідності перерозподілу бюджетних коштів з фонду затрат на судових витрат на судовий процес в фонд оплати праці суддів, про що свідчить аналіз нової редакції Закону України «Про судоустрій та статус суддів» [7];

– по-четверте, необхідністю приведення норм старої редакції КАСУ у відповідність до оновленого законодавства, яке регламентує як правовий статус судів в Україні, так і правовий статус суб'єктів владних повноважень, які зазвичай є відповідачами в судовому адміністративному процесі (стара редакція КАСУ діяла 12 років – з 2005 року) [8].

З урахуванням зазначеного, а також враховуючи, що нова редакція КАСУ суттєво змінила процедури розгляду адміністративних справ, що в кінцевому результаті впливає на можливості та гарантії реалізації прав і свобод громадян, нижче доцільним є здійснити аналіз суттєвих змін в КАСУ, зокрема його Загальних положень.

В межах виконання завдань дослідження доцільно здійснити аналіз змін, в першу чергу, норм Загальної частини КАСУ, які суттєво впливають на можливості та гарантії реалізації прав і свобод громадян під час судового розгляду публічно-правових спорів в адміністративних судах.

Виклад основного матеріалу. В новій редакції КАСУ набуло нормативного визначення поняття «публічно-правовий спір» як спір, в якому: хоча б одна сторона здійснює публічно-владні управлінські функції, зокрема на виконання делегованих повноважень, і спір виник у зв'язку із виконанням або невиконанням такою стороною зазначених функцій; хоча б одна сторона надає адміністративні послуги на підставі законодавства, яке уповноважує або зобов'язує надавати такі послуги винятково суб'єкта владних повноважень, і спір виник у зв'язку із наданням або ненаданням такою стороною зазначених послуг; хоча б одна сторона є суб'єктом виборчого процесу або процесу референдуму, і спір виник у зв'язку із порушенням її прав у такому процесі з боку суб'єкта владних повноважень або іншої особи» (п. 2 ст. 4 КАСУ). В той же час неможливо сприймати цю норму як виключне нормативне положення, адже поняття публічно-правового спору є значно ширшим, на що неодноразово вказувалось у науковій доктрині його тлумачення, та й аналіз судової практики здійснення адміністративного судочинства за попередні роки діяльності адміністративних судів систематизованої в позиціях Пленумів Вищого адміністративного суду України неодноразово вказував на розширене сприйняття цього поняття. Зокрема, це стосується підстав невиконання адміністративних договорів, поняття яких теж вперше врегульовано в КАСУ.

Так, у ч. 1 ст. 4 КАСУ визначено, що адміністративний договір – це спільний правовий акт суб'єктів владних повноважень або правовий акт за участю суб'єкта владних повноважень та іншої особи, що ґрунтується на їх волеузгодженні, має форму договору, угоди, протоколу, меморандуму тощо, визначає взаємні права та обов'язки його учасників у публічно-правовій сфері і укладається на підставі закону: а) для розмежування компетенції чи визначення порядку взаємодії між суб'єктами владних повноважень; б) для делегування публічно-владних управлінських функцій; в) для перерозподілу або об'єднання бюджетних коштів у випадках, визначених законом; г) замість видання індивідуального акта; д) для врегулювання питань надання адміністративних послуг (п. 16 ст. 4).

Безсумнівним поступом вперед до здійснення диференціації, а відповідно – й оптимізації процедури судового розгляду адміністративних справ, є виокремлення категорій адміністративних справ залежно від їх складності на: 1) адміністративні справи незначної складності (малозначна справа) – адміністративна справа, в якій характер спірних правовідносин, предмет доказування та склад учасників тощо не вимагають проведення підготовчого провадження та (або) судового засідання для повного і всебічного встановлення її обставин; 2) типові адміністративні справи – адміністративні справи, відповідачем в яких є один і той самий суб'єкт владних повноважень (його відокремлені структурні підрозділи), спір у яких виник з аналогічних підстав, у відносинах, що регулюються одними нормами права, та у яких позивачами заявлено аналогічні вимоги; 3) зразкова адміністративна справа – типова адміністративна справа, прийнята до провадження Верховним Судом як судом першої інстанції для постановлення зразкового рішення (п. 20-22 ст. 4 КАСУ).

Таким чином, у вітчизняну модель правосуддя поступово запроваджуються принципи прецедентної правової моделі правосуддя. Введення в КАС України такого проце-

суального інституту, як «зразкова справа», розроблено за прикладом «пілотних рішень», які приймає Європейський суд з прав людини. Введення таких понять, як типова та зразкова справи, є важливим кроком для впровадження судового прецеденту в Україні. Сам факт визнання за Верховним Судом права на створення судового прецеденту є кроком вперед на шляху розвитку України як соціальної, правової держави насамперед тому, що відбувається зміна сприйняття права та судової практики у суспільстві. Судові рішення у зразкових справах набувають ознаки реального носія об'єктивної інформації та джерела права.

Прецедентність судового рішення своїм корінням сягає у вавилонські традиції звичаєвого права, коли вважалися неприпустимим різні рішення у схожих за обставинами справах. *Præcedens* – той що передує, тобто це попереднє судове рішення, метод вирішення справи, який являє собою авторитетне правило або приклад для вирішення схожої, аналогічної справи. Можемо підсумувати, що прецедентне право – це «динамічне, живе право», яке виконує основну функцію права – забезпечувати вирішення життєвих ситуацій. Слід зазначити, що окремі приклади впровадження цієї системи властиві для діяльності новоствореного Верховного Суду. Так, 15.02.2018 Верховний Суд вже ухвалив рішення у першій зразковій справі щодо перерахунку пенсії колишньому працівнику МВС з урахуванням грошового забезпечення поліцейських. Станом на 14 березня 2018 року Верховним Судом відкрито ще 4 зразкові провадження, а в 3-х витребувано матеріали типових справ для вирішення питання про відкриття провадження у зразковій справі [9].

Маємо сподівання, що запровадження таких важливих процедурних змін до КАС України в подальшому сприятиме забезпеченню передбачуваності та єдності правозастосовної практики, швидкому розгляду великої кількості однотипних справ, зменшенню навантаження на суддів.

Наступним скоком до підвищення рівня законності здійснення адміністративного судочинства стало розширення та конкретизація принципів судового процесу. Перелік принципів, який раніше закріплювався у ст. 7 КАСУ, доповнився такими принципами, як повне фіксування судового процесу технічними засобами, розумність строків розгляду справи у судах, неприпустимість зловживання процесуальними правами та відшкодування судових витрат. Певного, але суттєвого уточнення зазнав принцип верховенства права, зокрема стосовно урахування судової практики Європейського суду з прав людини в тлумаченні цього принципу при розгляді різних категорій справ. Зокрема, суддею ВС В.М. Кравчуком звернуто увагу, що даний принцип можна розглядати лише в межах конкретної справи, оскільки він є багатограним і включає багато елементів, шість з яких були визначені Венеціанською комісією у висновку від 04.04.2011 [10].

Суттєвих змін зазнав принцип гласності судового процесу за рахунок надання можливості не тільки учасникам процесу, а й особам, присутнім у залі судового засідання, представникам засобів масової інформації проводити в залі судового засідання фотозйомку, відео- та аудіозапис з використанням портативних відео- та аудіотехнічних засобів без отримання окремого дозволу суду, але з урахуванням обмежень, встановлених цим Кодексом. В той же час трансляція судового засідання здійснюється з дозволу суду, і офіційним записом судового засідання є лише технічний запис, здійснений судом у порядку, визначеному КАСУ.

Вперше надано право заочної участі у судовому адміністративному процесі засобом участі в судовому засіданні в режимі відеоконференції на підставі звернення до суду та надання гарантій можливості технічної відеотрансляції такої участі заявника, причому якщо всі учасники справи беруть участь в судовому засіданні в режимі відеоконференції, здійснюється транслявання перебігу судового засідання в мережі Інтернет в обов'язковому порядку, крім випадків розгляду справи в закритому засіданні за ухвалою суду за наявності на те законних підстав, а саме коли відкритий судовий розгляд може мати наслідком розголошення таємної чи іншої інформації, що охороняється законом, необхідності захисту особистого та сімейного життя людини, а також в інших випадках, визначених законами України.

Досить прогресивними та інноваційними для судового адміністративного процесу є засоби і способи інформаційного супроводження судового процесу, що роблять його більш відкритим для громадськості, однак передбачають запровадження суттєвих технічних, технологічних засобів та якісного кадрового супроводження цього процесу.

Так, відповідно до положення ст. 11 КАСУ інформація щодо суду, який розглядає

справу, учасників справи та предмета позову, дати надходження позовної заяви (скаррги) або будь-якої іншої заяви або клопотання у справі, у тому числі особи, яка подала таку заяву, вжитих заходів забезпечення позову та (або) доказів, стадії розгляду справи, місця, дати і часу судового засідання, руху справи з одного суду до іншого, є відкритою та підлягає невідкладному оприлюдненню на офіційному веб-порталі судової влади України в порядку, визначеному Положенням про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему (далі – ЄСІТС).

Взагалі запровадження ЄСІТС є досить прогресивним новаторством, адже її засобом може реалізовуватись така діяльність суду: 1) реєстрація позовних та інших заяв, скарг та інших визначених законом процесуальних документів, що подаються до суду і можуть бути предметом судового розгляду; 2) визначення судді або колеги суддів (судді-доповідача) для розгляду конкретної справи (автоматизований розподіл справ); 3) обмін документами (надсилання та отримання документів) в електронній формі між судами, між судом та учасниками судового процесу, а також фіксування судового процесу і участь учасників судового процесу у судовому засіданні в режимі відеоконференції; 4) обов'язкова реєстрація офіційних електронних адрес адвокатів, нотаріусів, приватних виконавців, судових експертів, державних органів та органів місцевого самоврядування, суб'єктів господарювання державного та комунального секторів економіки; 5) відправка особам, які зареєстровані в ЄСІТС, на їх офіційні електронні адреси будь-яких документів у справах, в яких такі особи беруть участь. Очевидним є той факт, що наявність ЄСІТС не виключає можливості паперового документообігу, але беззаперечно спрощує судовий документообіг, пришвидшує судовий розгляд справ, полегшує роботу служб діловодства суддів, помічників судді, секретаря судового засідання та безпосередньо судді. Однак вимагає належного технічного супроводження діяльності ЄСІТС, захисту інформації та електронного підпису користувача системи та встановлення ефективних мір відповідальності за втручання в роботу системи.

Аналізуючи найсуттєвіші зміни правових засад здійснення адміністративного судочинства за новим КАСУ, слід зазначити, що значно було розширено категорії справ, які на підставі публічно-правового спору підпадають під юрисдикцію (підсудність) адміністративних судів. При цьому в даному випадку слід говорити не про доповнення новою категорією справ, а саме розширенням діючих категорій справ. Адже, якщо абстрагуватись і звернутись до витоків адміністративного судочинства, всі адміністративні справи можна поділити на дві категорії: 1) справи за спорами щодо оскарження рішень, дій чи бездіяльності суб'єктів владних повноважень і 2) справи за зверненням суб'єкта владних повноважень у спорах щодо неможливості реалізації наданих їм законом повноважень.

Скоріше можна припуститись висновку, що в новій редакції КАСУ розширено існуючу судову юрисдикцію адміністративних справ шляхом виокремлення їх підкатегорій з огляду на те, що запроваджено градацію судових процедур розгляду справ у спрощеному та загальному судовому порядку, й у перспективі для оптимізації судового процесу їх розгляду та чи інша процедура буде доповнюватись відповідною підкатегорією адміністративних справ, тобто закладено засади удосконалення адміністративного судочинства в майбутньому з урахуванням завантаженості адміністративних судів. Адже в нормі ч. 3 ст. 257 КАСУ закладено критерії, якими керується суд при виборі форми провадження, а саме: значення справи для сторін; обраний позивачем спосіб захисту; категорія та складність справи; обсяг та характер доказів у справі, в тому числі чи потрібно у справі призначати експертизу, викликати свідків тощо; кількість сторін та інших учасників справи; чи становить розгляд справи значний суспільний інтерес; думка сторін щодо необхідності розгляду справи за правилами спрощеного позовного провадження. При цьому, як ми можемо пересвідчитись із викладення даних критеріїв, пріоритет вибору спрощеної або звичайної процедури розгляду справ віддано в першу чергу сторонам провадження, а не суду, адже суд має отримати згоду (подекуди мовчазну згоду) сторін спору на вибір тої чи іншої процедури судового розгляду справи.

Відбулися суттєві зміни у визначенні предметної підсудності адміністративних справ з прийняттям і набуттям чинності з 15 грудня 2017 р. нового КАСУ. Статтею 18 КАСУ, який діяв з 2005 року по 15 грудня 2017 р. (тобто більше 12 років), було визначено, що всі адміністративні справи, в яких однією зі сторін є орган чи посадова особа місцевого самоврядування, посадова чи службова особа органу місцевого самоврядування, крім тих, які підсудні окружним адміністративним судам, розглядаються місцевим зага-

льним судом як адміністративним судом. З прийняттям нового КАСУ місцеві загальні суди поступово втрачають повноваження щодо розгляду адміністративних справ у порядку загального позовного провадження, залишенням в їх підсудності адміністративних справ, розгляд яких здійснюється переважно у порядку спрощеного провадження. Все це є свідченням активізації тенденції щодо вузької (галузевої) спеціалізації адміністративних судів.

Певні зміни відбулись щодо виключної підсудності адміністративних судів. Так, відповідно до ст. 27 КАСУ, адміністративні справи з приводу оскарження рішень суб'єктів владних повноважень, прийнятих на контрольних пунктах в'їзду (виїзду) на тимчасово окуповану територію, їхніх дій або бездіяльності вирішуються адміністративним судом за місцезнаходженням відповідного контрольного пункту. Новелою КАСУ є стаття 28, яка передбачає визначення підсудності справ, у яких однією зі сторін є суд або суддя. Так, підсудність справи, в якій однією зі сторін є суд або суддя суду, до підсудності якого віднесено цю справу за загальними правилами, визначається ухвалою суду вищої інстанції, постановленою без повідомлення сторін. Підсудність справ, у яких однією зі сторін є Верховний Суд або суддя цього суду, визначається за загальними правилами підсудності.

Новим є визначення категорій справ, розгляд яких здійснюється колегією суддів. Так, відповідно до ст. 23 КАСУ, адміністративні справи, предметом оскарження в яких є рішення, дії чи бездіяльність Кабінету Міністрів України, Національного банку України, окружної виборчої комісії (окружної комісії з референдуму), розглядаються і вирішуються в адміністративному суді першої інстанції колегією у складі трьох суддів.

Новим є закріплення в КАСУ поняття «зловживання процесуальними правами», до яких статтею 45 КАСУ віднесено: 1) подання скарги на судові рішення, яке не підлягає оскарженню, не є чинним або дія якого закінчилася (вичерпана), подання клопотання (заяви) для вирішення питання, яке вже вирішено судом, за відсутності інших підстав або нових обставин, заявленні завідомо безпідставного відводу або вчинення інших аналогічних дій, які спрямовані на безпідставне затягування чи перешкоджання розгляду справи чи виконання судового рішення; 2) подання декількох позовів до одного й того самого відповідача (відповідачів) з тим самим предметом та з тих самих підстав, або подання декількох позовів з аналогічним предметом і з аналогічних підстав, або вчинення інших дій, метою яких є маніпуляція автоматизованим розподілом справ між суддями; 3) подання завідомо безпідставного позову, позову за відсутності предмета спору або у спорі, який має очевидно штучний характер; 4) необґрунтоване або штучне об'єднання позовних вимог з метою зміни підсудності справи, або завідомо безпідставне залучення особи як відповідача (співвідповідача) з тією самою метою; 5) узгодження умов примирення, спрямованих на шкоду правам третіх осіб, умисне неповідомлення про осіб, які мають бути залучені до участі у справі.

Якщо подання скарги, заяви, клопотання визнається зловживанням процесуальними правами, суд з урахуванням обставин справи має право залишити без розгляду або повернути скаргу, заяву, клопотання. Суд зобов'язаний вживати заходів для запобігання зловживанню процесуальними правами. У випадку зловживання учасником судового процесу його процесуальними правами суд застосовує до нього заходи, визначені цим Кодексом.

Висновки. В межах виконання завдань дослідження в межах статті здійснено аналіз змін, в першу чергу норм, Загальної частини КАСУ, які суттєво впливають на можливість та гарантії реалізації прав і свобод громадян під час судового розгляду публічно-правових спорів в адміністративних судах.

Зокрема, з'ясовано, що безсумнівним поступом вперед до здійснення диференціації, а відповідно – й оптимізації процедури судового розгляду адміністративних справ, є виокремлення категорій адміністративних справ залежно від їх складності на: 1) адміністративні справи незначної складності (малозначні справи); 2) типові адміністративні справи; 3) зразкові адміністративні справи. Визначено, що наступним кроком до підвищення рівня законності здійснення адміністративного судочинства стало розширення та конкретизація таких принципів судового процесу, як гласність судового процесу за рахунок надання можливості учасникам процесу проводити в залі судового засідання фото, відеозйомку, участі в судовому засіданні в режимі відеоконференції, запровадження Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи та ін. Визначено підстави ро-

зширення категорії справ, які на підставі публічно-правового спору підпадають під юрисдикцію (підсудність) адміністративних судів, вказано на позитивні наслідки їх нормативного закріплення. З'ясовано судові перспективи щодо можливості застосування судами заходів відповідальності за зловживання процесуальними правами, визначено ризики порушення прав і свобод громадян та вказано на механізми їх виключення.

Бібліографічні посилання

1. Про внесення змін до Господарського процесуального кодексу України, Цивільного процесуального кодексу України, Кодексу адміністративного судочинства України та інших законодавчих актів: Закон України від 3 жовтня 2017 року № 2147-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 48. Ст. 436.
2. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020»: Указ Президента України від 12.01.2015 № 5/2015. *Офіційний вісник України: офіційне видання* від 23.01.2015. № 4. Стор. 8. Ст. 67.
3. Стратегія реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015-2020 рр.: Указ Президента України від 20.05.2015 № 276/2015. *Офіційний вісник України: офіційне видання* від 02.06.2015. № 41. Стор. 38. Ст. 1267.
4. Національна стратегія у сфері прав людини: Указом Президента України від 25.08.2015 № 501. *Офіційний вісник України: офіційне видання* від 08.09.2015. № 69. Стор. 12. Ст. 2257.
5. Про відновлення довіри до судової влади в Україні: Закон України від 8 квітня 2014 року № 1188-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 23. Ст. 870.
6. Про забезпечення права на справедливий суд: Закон України від 12 лютого 2015 року № 192-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 18, № 19-20. Ст. 132.
7. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 31. Ст. 545.
8. Кодекс адміністративного судочинства України від 06 липня 2005 року (з наступними змінами та доповненнями). *Відомості Верховної Ради України*. 2005. № 35, 36, 37. Ст. 446.
9. Зразкові та типові справи в адміністративному судочинстві. Правова позиція Верховного Суду. Публікація від 21.03.2018. URL: <http://ukrainepravo.com/scientific-thought/pravova-roztytsiya/zrazkovi-ta-typovi-spravy-v-administrativnomu-sudochynstvi>.
10. Новий Кодекс адміністративного судочинства: позиція суддів Верховного Суду з проблемних питань. *Українське право*. 07.03.2018. URL: http://ukrainepravo.com/judicial_truth/divine_law/noviy-kodeks-administrativnogo-sudochinstva-poziitsiya-suddiv-verkhovnogo-sudu-z-problemnikh-pitan.

Надійшла до редакції 30.11.2018

SUMMARY

Myroniuk R.V. Possibilities and guarantees of observance of rights and interests of citizens are in the renewed release of Code of the administrative rule-making of Ukraine. The analysis of judicial norms of basic кодифікованого act that determines the order of activity of administrative courts in relation to consideration of all categories of administrative businesses is carried out in the article - what possibilities and guarantees of observance of rights and freedoms of citizens open the norms of this legislative act Code of the administrative rule-making of Ukraine, that was entered into by December, 15, 2017 and it is found out.

Within the limits of implementation of tasks of research within the limits of the article the analysis of changes first of all of norms of General part is carried out CASU, that substantially influence on possibilities and guarantees of realization of rights and freedoms of citizens during the judicial trial of public spores in administrative courts.

In particular, it is found out, that undoubted moving forward to realization of differentiation, and according to optimization of procedure of judicial trial of administrative businesses there is a selection of categories of administrative businesses depending on their complication on: 1) administrative matters of insignificant complication (unimportant businesses); 2) typical administrative businesses; 3) exemplary administrative businesses. Certainly, that expansion and specification of such principles of trial became a next step to the increase of level of legality of realization of the administrative rule-making, as publicity of trial due to a grant to possibility to conduct the participants of process in the hall of the judicial meeting of photo, відеозйомку, to participating in the judicial meeting in the mode of videoconference, input of the Single judicial інформаційно-телекомунікаційної system and. The grounds of expansion are certain categories of businesses, that on the basis of public dispute fall under jurisdiction (cognizance) of administrative courts, they are indicated on positive consequences normative fixing. Judicial prospects are found out in relation to possibility of application of measures of responsibility courts for abuse of judicial rights, the risks of violation of rights and freedoms of citizens are certain and it is indicated on the mechanisms of their exception.

Keywords: administrative rule-making, public dispute, forms of the administrative rule-making, subject jurisdiction, cognizance of administrative.